

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biurul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Sf. Evanghelie dela Luca.

c. 5. v. 1—11.

Și a fost când năvălea mulțimea la el, ca să auză cuvântul lui Dumnezeu, el era lângă lacul Ghenizare-tului, Și a văzut două corabii stând lângă lac și pescarii ieșind dintr-insele spălau mrejile. Și suindu-se intru corabie, care era alui Simon, la rugat pe dânsul să o departaze puținel dela pământ, și șezând, învăța pe popoare din corabie.

Iară după ce a încetat a grăi, zis'a cătră Simon: „depărtează-o la adânc, și aruncați mrejile voastre spre pescuit. „Și răspunzând Simon, i'a zis lui: „învățătorule: toată noaptea ne-am trudit, și nimica nu am prins dară după cuvântul tău voi arunca mreja. „Și făcând așa, prins'au mulțime multă de pești, și se rupea mreja lor. Și a făcut semn soților săi, cari erau intr'alta corabie, ca să vie să le ajute. Și au venit și au umplut amândouă corabiile, încât se afundau.

Iară Simon Petru văzând, a căzut la genunchii lui Isus, zicând: „ieși dela mine, căci om păcălos sunt eu, Doamne!“ Pentru că îl cuprinsese pe el spaimă și pe cei ce erau cu dânsul de vânarea peștilor, cari prinsese. Asisderea și pe Iacob și pe Ioan, feciorii lui Zevedeu, cari erau soții lui Simon. Și a zis Isus cătră Simon: „nu te teme! De acum vei vâna

oameni.“ Și scoțând amândouă corabile la pământ, lăsând toate, au mers după el.

Centrul istoriei — Hristos.

(Urmare).

Hristos stă în planurile veșnice alui Dumnezeu. Istoria omenimei o putem socoti ca o dramă minunată, a carei început se desfășură înainte cu mii de ani, când omul cel dintâi privește maiestos jur împrejur; — și se sfârșește când se schimbă suprafața pământului. Se porneste roitul popoarelor, cel tare nimicește pe cel slab, omeni se nasc și mor și așa din veac în veac. O luptă fără de scop, o gâlceavă tulbure pare a fi istoria, — dar numai la prima privire. Din contra, sufletul scutit de patimă găsește în cursul istoriei degetul lui Dumnezeu, care în mod tainic țese firele întimplărilor.

În gândurile și planurile lui Dumnezeu din vecie stă cuprinsă ființa cea mai înaltă ca o taină din veac ascunsă și de ingerineștuită: Cuvântul ce trup s'a făcut, — Isus Hristos. Dumnezeu prin sfaturile sale necuprinsă pregatește omenimea la venirea Aceluia, Căruia i se dau popoarele drept „moștenire“. Și la „plenimea vremurilor“ de pe buze îngesești sună cântarea „Mărire întru cei de sus“ spre preamărirea Aceluia.

Care a reînnoit fața pământului . . .
*Si Cuvântul trup s'a și sălaşluiește
 întru noi!*

*Împreună cu Hristos a sosit și
 „împărăția lui Dumnezeu“.* Dacă
 aruncăm o privire spre lumea vechie,
 aflăm multe împărății puternice, cari
 abia sau înghebat, numai decît în-
 cep a slăbi și a se desface. Din contra
 în lumea nouă ni se înfățișează o
 atare împărăție, care se lățește pe
 întreg rotogolul pământului; care nu
 este clădită pe oasele celor biruiți și
 nici cu sânge lincuită și totuși de 19
 veacuri sta cu mărire, neclătită. Și
 oare cine a întemeiat aceasta împă-
 răție nebiruită a Creștinătății?

Privind spre lumea vechie, au-
 zăm țipetele de durere ale sclavilor,
 videm starea dejosită a femeii și
 jertfirea pruncilor nevinovați. În lu-
 mea nouă se slobozește sclavul, iar
 femeia, fecioara, soția, mama strălu-
 cește întreită frumseță. În aceasta
 lume, iubirea miloasă și apostolatul
 creștin pe căi și cu mijloace nenumă-
 rate știe să afle modul de alina du-
 rerile și lipsurile trupești și morale.

Și oare cine este Acela, care a
 stârpit judecata mincinoasă din ini-
 mele omeniei și a schimbat fața
 pământului? Voltaire, acest om fără
 Dumnezeu se simte astrâns a recu-
 noaște, că nici cel mai mare filozof
 al lumii vechi n'a fost în stare să
 îndrepteze moravurile păcătoase nici
 barem a vecinilor săi cari locuiau cu
 el într'o stradă. Și iată aici, în lumea
 nouă ce schimbare minunată!? Ace-
 asta e munca lui Hristos! Pentr'aceea
 spune și necredinciosul Renan: „Fără
 Hristos nu suntem în stare să înțe-
 legem istoria.“ Cu adevărat! Fără
 Hristos nu putem pătrunde istoria“.
 Pentr'aceea aflăm că învățății fac un
 lucru potrivit, când impart istoria în
 doua părți în periodul de înainte de

Hristos și periodul după Hristos, căci
 Hristos este centrul istoriei.

Ba mai mult: *Hristos este cen-
 trul și al vieții mele.* Hristos așa stă
 în fruntea omeniei ca „Cel dintâi
 născut“ alui Dumnezeu. El este „va-
 sul ales“ pe Care ni-l pune Dumne-
 zeu în lume ca pe prototipul vieții
 frumoase. Și cu ce principii pășește
 înaintea oamenilor! Ne crește în con-
 știința libertății, ne întinde sabie, cu
 care să putem lupta împotriva a tot
 ce ne-ar putea duce sub jugul sclă-
 viei. El iubire vrea și nu sclăvie, El
 prevede, că Evangelia sa pentru mulți
 oameni cu suflet rece va fi piatră de
 sminteală, dar aceasta nu-l împedeca,
 ca pe toți să-i primească cu dragoste
 și blândetă. Știut este, că satana încă
 L'a ispitit în pustie pofind ca din pi-
 etrii să facă pâne, ca și cum l-ar fi
 zis: dă pâne mulțimei și se va pleca
 Ție, căci mulțimei pâne îi trebuiește
 și nu cuvânt de dezrobire! Și Isus
 respinge acest mod de cucerire, ca
 și cum ar fi zis: N'am să fac așa,
 căci cinstesc libertatea omului și cu
 pâne nu voi să cumpăr suflete! Pro-
 totip și Caracter vrednic de urmat
 în timpurile noastre!

Isus Hristos așa stă înaintea no-
 stră, ca și în Care cuvântul trup s'a
 făcut, ceea ce a vestit cu cuvântul
 o-a prefăcut în viață. Așa stă în fața
 noastră ca un Ideal viu, sfânt, maie-
 stos, plin de căldură, Care răpește
 cu sine lumea întreagă, carea o pre-
 face în mai bună și mai frumoasă
 atât în noi cât și în afară de noi.

Pentr'aceea noi după altcineva
 nu vom porni nici sfat nu vom cere.
 De Hristos nu ne vom despărți. Nici
 că am putea să ne întovărășim cu
 altul, căci fără lumina acestei fețe
 dumnezeiești ni este întunecată lumea
 întreagă, întunecoasă, fără minte, fără
 milă și lipsită de bucuria adevărată.

Dar in cătr'o ne-am și duce, când fără Hristos ni se pierde totul, se pierde știința și moralul; piere din viață sufletul și puterea, ni se clătină credința cătră om, viața, patrie, familie; prietenia se preface in interese păcătoase: împreunarea sufletească între bărbat și femeie se cufundă in mocirla grețoasă a căsătoriei moderne produse de interese mârșave. Fără Isus, nor greu de noapte intunecoasă se sloboade asupra oamenimei, in care mintea revarsă o rază slabă, palidă și omul friguros încearcă zădărnice a se încălzi la căldura humanizmului. Bietul de el, a bună seama in cursul veacurilor va orbi și ingheța!

(Fine).

S. Martir Grigorie episcopul Armeniei mare — (30 Septembrie) a fost apostolul Armenilor, pe cari dânsul i'a adus la credința creștinească. drept aceea armenii îl numesc și Luminator. A viețuit pe timpul imperatului Dioclețian (284—305) S'a tras din viața regească a regilor din Armenia. În tinerețele sale a fost dus in Cesarea in Kapadochia, unde dobândind o creștere adevărat creștinească, s'a și botezat. Reintorcându-se in patria sa, a început a vesti pe Hristos, a străbătut Armenia cea mare și cea mică și prin știința și vieța lui cea sfântă a întors la creștinătate cea mai mare parte a Armenilor. Inșă și dânsul ca toți apostolii a suferit multe persecuțiuni, mai ales dela regele Armeniei Tiridat, până ce la urmă s'a botezat și regele. A suferit cele mai groaznice torture. A fost odată spânzurat pe un lemn in șapte zile, apoi au aprins sub dânsul gunoaie puturoase, la urmă fu aruncat intr'o groapă mare, o prepastie plină de șerpi, unde o văduvă

ii ducea pe ascuns mâncare. Intre aceste regele Tiridat a nebunit iar soția sa regina a visat că regele nu se va însănătoșa până ce nu va scoate pe S. Grigorie din groapă. Deci scoțindu-l regele sa reînsănătoșat și s'a botezat cu toată familia și cu toți curtenii lui.

Pentru aceasta și mai ales că după regele lor Armenii au primit legea creștinească s'a mâniat împăratul resăritul Maximin Daia (308) persecutor neîmpăcat al creștinilor și a plecat cu oaste in contra Armenilor, inșă a fost invins și silit ca să se intoarcă. Acesta era cel dintâi război religios despre care face amintire istoria.

S. Grigorie a fost sfințit de episcop și ca atare era un zelos Apostol lucrând mult pentru creștinătate. Dânsul a vestit evangelia până la marea Caspică și până la munții Caucazului. In urmă s'a retras in cetatea Mania in Armenia mare și a repauzat in pace pe la anii 325—330 sub Constantin cel mare. (Viața sfinților. T. B.)

Al II-lea pelerinaj la Roma. Când scriem aceste șire, pelerinii nostri Români se adună la locul de întâlnire în Timișoara, de unde cu ziua de 24 Septembrie c. pleacă spre centru lumii catolice la Roma. Pelerinajul va fi condus de însuș I. P. S. S. Mitropolitul nostru *Vasile*. Pe cum suntem informați din județul nostru vor lua parte la acest pelerinaj: 1. doamna Elena Dr. Grig. Bota soție de avocat din Sighet, 2. dl. Dr. Ioan Dan medic în Vișeu de sus, 3. dl. Dr. Gavril Iusco medic de plasă în Dragomirești și 4. dl. Dr. Vas. Lazar notar județan în Sighet. Le dorim călătorie fericită împreună cu imbelșugate daruri sufletești!

Marea săptămână a anului sfânt. Sub acest titlu dl Pompiliu Paltanea scrie un lung și frumos articol în „Viitorul” despre serbările jubilarie din eterna cetate a Romei. Am fi dorit mult, să reproducem acest articol în întregime, dar cadrele înguste ale revistei noastre ne împiedică s'o facem aceasta. Sigur, că ar interesa foarte pe ceilorii noștri se afle din peana distinsă a autorului notițele despre jubileurile religioase odinioară și acum, Dante și anul sfânt, chemarea papei Piu XI, datorii și recompense pentru pelerini, expoziția misionarilor ș-a. scrise foarte cu o pioasă însuflețire față de cele văzute și observate în sfânta cetate.

Ne mărginim a reproduce unul din pasajele interesante ce poartă titlul:

Spre biserica Sf. Petru.

Spre biserica Sfântului Petre se îndreaptă acum, ca pe vremea lui Dante, o mare mulțime de pelerini, care au răspuns chemării Papei: prin bula intitulată: „Infinita Dei misericordia” și publicată la 19 Mai 1924, șeful actual al bisertei catolice Piu al XI-lea decreta anul 1925 ca *Anno Santo* fixând temeiurile și normele noului jubileu (al 23-lea dela înființare).

În chemarea Papei regăsim ecoul marilor probleme actuale: pelerinagiul la Roma, unde se află vechile catacombe, mormântul „Prințului apostolic”, a Sfântului Petre și relicve ale atâtor martiri glorioși, urmărește pe lângă întărirea credinței, iertarea păcatelor și împărtășirea cu grația divină restaurarea păcii, în sufletele oamenilor și noroadelor, reconstituirea creștină a

soțietății națiunilor: ceea ce tratatele și convențiile internaționale încearcă fără deplin succes, să realizeze. Mântuitorul care a potolit furtuna cu un semn pe marea Galileii, poate cu ușurință împlini, dacă e rugat cu unanimitate și stăruitoare umilință...

Aceleași indemnuri la pace și înfrățire care au pornit în timpul războiului dela Vatican succesorul lui Benedict al XV-lea le adresează prin enciclica pentru jubileu lăsând astfel să se vadă continuitatea politicii papale, fiindcă amintirea sub această formă a principiilor constitutive ale creștinismului înseamnă într'adevăr și o afirmare a drepturilor puterii spirituale, care, fără să revendice categoric dar nici să disprețuiască formal prerogative temporale se arată în fond inspiratoarea și călăuză autorităților legale.

Guvernul d-lui Mussolini, însă, nu numai că nu se supără de autoritatea Vaticanului, dar caută chiar să se folosească de ea: identificând tradiția latină și imperială a Romei cu catolicismul, acesta e socotit de fasciști ca un mijloc minunat pentru menținerea și mărirea Italiei: de aceea, ultima reformă a învățământului prescrie studiul obligator al religiei catolice în școlile primare: de aceea, președintele consiliului de ministri n'a încetat să participe oficial la principalele ceremonii religioase; de aceea, organizarea și desfășurarea sărbătorilor jubilarie s'au bucurat de concursul larg și efectiv al statului.

Posta redacțiunii. d. D. Ș Sanislău. La închierea numărului prezent al revistei noastre am primit articolul Dv. Vă mulțumim.

Calendar săptămânal.

27 Septembrie — 3 Octombrie 1925.

27 Dumineca I. după înălțarea sf. Cruci. M. V. Calistrat.

28. Luni. C. P. Cariton.

29. Marți. C. P. Chiriac Sihastrul.

30. Miercuri. M. Grigorie ep. Arm.

1. Joi. Ap. Ananie și Roman cântărețul.

2. Vineri. M. Ciprian și M. Iustina.

3. Sâmbăta. M. Dionisie.